

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS

Latvijas nacionālās pozīcijas Eiropas Savienības Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju lietu ministru padomes 2014.gada 11.decembra sanāksmē izskatāmajos Labklājības ministrijas un Kultūras ministrijas kompetencē esošajos jautājumos

I SANĀKSMES DARBA KĀRTĪBA

2014.gada 11.decembrī Briselē (Beļģija) notiks Eiropas Savienības (*turpmāk – ES*) Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju lietu ministru padomes (*turpmāk – Padome*) sanāksme, kuras darba kārtībā ir iekļauti šādi Labklājības ministrijas un Kultūras ministrijas kompetencē esoši jautājumi:

- 1) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par jūrniekiem, ar kuru groza Direktīvu 2008/94/EK, 2009/38/EK, 2002/14/EK, 98/59/EK un 2001/23/EK;
- 2) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Nodarbinātības dienestu tīklu, darba ņēmēju piekļuvi mobilitātes pakalpojumiem un turpmāku darba tirgus integrāciju;
- 3) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotēto uzņēmumu direktoru bez izpildpilnvarām vidū un saistītiem pasākumiem;
- 4) Priekšlikums Padomes direktīvai par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu neatkarīgi no personas reliģijas vai ticības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas;
- 5) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Padomes direktīvu 92/85/EK par pasākumu ieviešanu, lai veicinātu drošības un veselības aizsardzības darbā uzlabošanu grūtniecēm, sievietēm pēcdzemdību periodā vai sievietēm, kas baro bērnu ar krūti;
- 6) Padomes secinājumu projekts „Dzimumu līdztiesība Eiropas Savienībā: turpmākā rīcība pēc 2015.gada. Novērtējums par 20 gados paveikto Pekinas Rīcības platformas īstenošanā”;
- 7) Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko īsteno Eiropas Kuģu savienības (*EBU*), Eiropas Kuģu šķiperu organizācijas (*ESO*) un Eiropas Transporta darbinieku federācijas (*ETF*) noslēgto Eiropas nolīgumu par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem iekšējo ūdensceļu transporta nozarē;
- 8) Ieguldījums jauniešu nodarbinātībā: Jauniešu garantija, izglītība un prasmes:
  - a) Jauniešu garantijas ieviešana un Eiropas prakšu alianses ieguldījums,
  - b) Rādītāju ietvars Jauniešu garantijas uzraudzībai;
- 9) Ikgadējais izaugsmes ziņojums (2015), Vienotais nodarbinātības ziņojums un Ziņojums par brīdinājuma mehānismu.

Padomes darba kārtības sadaļā „Dažādi” labklājības ministrs informēs par Latvijas prezidentūras ES Padomē prioritātēm nodarbinātības un sociālās politikas jomā. Latvijas prioritāte nodarbinātības un sociālās politikas jomā būs iekļaujoša un ilgtspējīga līdzdalība darba tirgū, īpašu uzmanību pievēršot dažādām riska grupu situācijām un sociālajam dialogam.

II LATVIJAS NACIONĀLĀ POZĪCIJA

- 1) **Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par jūrniekiem, ar kuru groza Direktīvu 2008/94/EK, 2009/38/EK, 2002/14/EK, 98/59/EK un 2001/23/EK**

ES darba tiesību direktīvas parasti tiek piemērotas attiecībā uz visām nodarbinātības nozarēm un visām darbinieku kategorijām, tomēr ir virkne direktīvu, kurās ir paredzēts, ka jūrnieki tiek izslēgti vai var tikt izslēgti no to darbības jomas.

2013.gada 18.novembrī Eiropas Komisija publicēja priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par jūrniekiem, ar kuru groza Direktīvu 2008/94/EK, 2009/38/EK, 2002/14/EK, 98/59/EK un 2001/23/EK. Priekšlikuma mērķis ir uzlabot jūrnieku tiesību aizsardzības līmeni, kuras ES darba tiesību aktos tiek aizsargātas saskaņā ar ES Pamattiesību hartu, un nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES līmenī. Tāpat šis priekšlikums sniedz ieguldījumu vispārējo politikas mērķu sasniegšanā, kas nostiprināti Līgumu par ES darbību 151.pantā, tas ir, nodarbinātības veicināšana, dzīves un darba apstākļu uzlabošana, pienācīga sociālā aizsardzība un dialogs starp darba devējiem un darbiniekiem.

Padomes 2014.gada 11.decembra sanāsmē plānots panākt vispārēju pieeju par priekšlikumu.

Latvijas nostāja:

Latvija var atbalstīt vispārēju pieeju par priekšlikumu, jo tajā ir panākts zināms līdzsvars, saskaņojot atšķirīgās situācijās esošo dalībvalstu intereses un vienlaikus ņemot vērā arī ES līmeņa sociālo partneru – Eiropas Kopienas Kuģu īpašnieku asociācijas un Eiropas Transporta darbinieku federācijas – viedokli, lai arī joprojām uz to raugās ar zināmu skepsi.

Latvijas nacionālā pozīcija Nr.2 saskaņota ar Ārlietu ministriju, Tieslietu ministriju, Satiksmes ministriju un Zemkopības ministriju. Nacionālā pozīcija nosūtīta izskatīšanai Latvijas Darba devēju konfederācijai un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienībai. Sākotnējās pozīcijas izstrādē ir notikušas konsultācijas ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, Latvijas Kuģu īpašnieku asociāciju un biedrību „Latvian Crewing Companies Association”.

2) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Nodarbinātības dienestu tīklu, darba ņēmēju piekļuvi mobilitātes pakalpojumiem un turpmāku darba tirgus integrāciju

2014.gada 17.janvārī Eiropas Komisija publicēja priekšlikumu, ar kuru atkārtoti izveido Nodarbinātības dienestu Eiropas tīklu (*turpmāk – EURES tīkls*), kura mērķis ir sniegt palīdzību darba meklēšanas un darbā pieņemšanas jomā visās ES dalībvalstīs. *EURES* tīklā darbosies Eiropas Komisija, kas atbalstīs *EURES* tīklu ar Eiropas Koordinācijas biroja palīdzību; *EURES* dalībnieki, kurus nominēs dalībvalstis (nacionālie Koordinācijas biroji), kā arī *EURES* partneri, kas ir nacionālajā, reģionālajā vai vietējā līmenī dalībvalstu apstiprinātas organizācijas

Saskaņā ar priekšlikumu Eiropas Koordinācijas birojs noteiks saskaņotu sistēmu un sniegs horizontālu atbalstu *EURES* tīklam, veicinās sadarbības tīklu veidošanu, izstrādās atbilstošu sistēmu sadarbībai, informācijas apkopošanai un izplatīšanai ES attiecībā uz mācekļa prakses un stažēšanās īstenošanas nosacījumiem, analizēs ģeogrāfisko un profesionālo mobilitāti, veiks *EURES* darbības un nodarbinātības rādītāju uzraudzību un novērtēšanu sadarbībā ar *EURES* dalībniekiem. Vienlaikus katras valsts Koordinācijas birojs ir atbildīgs par sadarbību ar Eiropas Komisiju un citām dalībvalstīm informācijas apkopošanā un izplatīšanā un *EURES* darba organizēšanu dalībvalstī.

Padomes 2014.gada 11.decembra sanāsmē plānots panākt vispārēju pieeju par priekšlikumu.

Latvijas nostāja:

Latvija atbalsta vispārēju pieeju par priekšlikumu. Latvija piekrīt Eiropas Komisijas mērķim un centieniem padarīt *EURES* tīklu par efektīvu instrumentu ikvienam darba

meklētājam un darba devējam, kas ir ieinteresēts darbaspēka mobilitātē ES iekšienē, uzlabot darba ņēmēju piekļuvi atbalsta pakalpojumiem.

Latvijas nacionālā pozīcija Nr.2 saskaņota ar Ārlietu ministriju, Ekonomikas ministriju, Tieslietu ministriju, Iekšlietu ministriju, Finanšu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju un Pārresoru koordinācijas centru. Sākotnējās pozīcijas izstrādē notikušas konsultācijas ar Latvijas Darba devēju konfederāciju un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību.

3) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotēto uzņēmumu direktoru bez izpildpilnvarām vidū un saistītiem pasākumiem

2012.gada 14.novembrī Eiropas Komisija publicēja priekšlikumu, nosakot pasākumus, lai nodrošinātu vīriešu un sieviešu līdzsvarotāku pārstāvību direktoru bez izpildpilnvarām amatos biržā kotētajos uzņēmumos, nosakot, ka uzņēmumiem pārvaldības struktūrās sasniedzamais mērķis var būt viens no diviem - 40% direktoriem bez izpildpilnvarām vai arī 33% visos direktoru amatos (gan ar izpildpilnvaras, gan bez izpildpilnvaras funkcijām).

Kopumā dalībvalstis atbalsta mērķi veicināt dzimumu līdzsvarotu pārstāvību uzņēmumu valdēs, lai arī atšķiras dalībvalstu viedokļi par piemērotāko risinājumu. Itālijas prezidentūra ir precizējusi vairākus jautājumus un ieviesusi elastību direktīvas piemērošanā, tādejādi risinot dalībvalstu bažas attiecībā uz subsidiaritāti un proporcionalitāti.

Padomes 2014.gada 11.decembra sanāsmē plānots panākt vispārēju pieeju par priekšlikumu vai pieņemt zināšanai Itālijas prezidentūras sagatavoto progresa ziņojumu.

Latvijas nostāja:

Latvija var atbalstīt vispārējas pieejas panākšanu. Latvija atbalsta Eiropas Komisijas mērķi un centienus veicināt sieviešu lielāku pārstāvniecību ekonomisko lēmumu pieņemšanas procesos, lai nodrošinātu dzimumu līdztiesību.

Latvijas nacionālā pozīcija Nr.2 (apstiprināta Ministru kabineta 2014.gada 17.jūnija sēdē) saskaņota ar Ārlietu ministriju, Ekonomikas ministriju, Tieslietu ministriju, Satiksmes ministriju, Veselības ministriju, Finanšu ministriju un Finanšu un kapitāla tirgus komisiju. Sākotnējās pozīcijas izstrādē notikušas konsultācijas ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, biedrību „Līdzere”, resursu centru sievietēm „Marta”, Latvijas sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīklu, Lietišķo sieviešu apvienību un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru.

4) Priekšlikums Padomes direktīvai par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu neatkarīgi no personas reliģijas vai ticības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas

Lai pilnveidotu ES tiesisko regulējumu pamattiesību jomā 2008.gada 2.jūlijā Eiropas Komisija publicēja priekšlikumu, kas paredz noteikumus par pieejamību personām ar invaliditāti, tai skaitā saprātīgu pielāgošanu, pieeju izglītībai, piekļuvi precēm un pakalpojumiem, piekļuvi sociālajai aizsardzībai, tai skaitā sociālajai drošībai, sociāliem atvieglojumiem, sociāliem mājokļiem, veselības aprūpei un veselības apdrošināšanai.

Itālija savas prezidentūras laikā turpināja darbu pie direktīvas tiesiskās noteiktības uzlabošanas, īpašu uzmanību veltot noteikumu precizēšanai par pieejamību un saprātīgu darba vietas pielāgošanu personām ar invaliditāti, kā arī noteikumiem, kas attiecas uz regulāru pārskata sniegšanu un progresa uzraudzību. Progresa ziņojums atspoguļo veiktās izmaiņas, kuras atbalstīja Eiropas Komisija un dalībvalstis.

Padomes 2014.gada 11.decembra sanāksmē plānots pieņemt zināšanai Itālijas prezidentūras sagatavoto progresu ziņojumu.

Latvijas nostāja:

Latvija pieņem zināšanai Itālijas prezidentūras sagatavoto progresu ziņojumu un kopumā atbalsta priekšlikumu, un atzinīgi vērtē panākto progresu direktīvas attīstībā.

Latvijas nacionālā pozīcija Nr.2 (tieslietu ministra 2010.gada 15.aprīlī apstiprināta) ir saskaņota ar Labklājības ministriju, Ārlietu ministriju, Finanšu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Ekonomikas ministriju, Veselības ministriju, Finanšu un kapitāla tirgus komisiju, Tiesībsarga biroju.

5) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Padomes direktīvu 92/85/EK par pasākumu ieviešanu, lai veicinātu drošības un veselības aizsardzības darbā uzlabošanu grūtniecēm, sievietēm pēcdzemdību periodā vai sievietēm, kas baro bērnu ar krūti

2008.gada 3.oktobrī Eiropas Komisija publicēja priekšlikumu, kura mērķis ir izdarīt grozījumus direktīvā 92/85/EEK, lai uzlabotu darba apstākļus grūtniecēm, sievietēm pēcdzemdību periodā un sievietēm, kas baro bērnu ar krūti. Eiropas Komisijas priekšlikums pamatā paredzēja palielināt grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma kopējo ilgumu līdz 18 nedēļām (līdz šim direktīvā 92/85/EEK noteiktas 14 nedēļas), no tām 6 jāizmanto pēc bērna piedzimšanas. 2010.gada 20.oktobrī Eiropas Parlaments pieņēma atzinumu, ierosinot noteikt 20 nedēļas ilgu pilnībā apmaksātu grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu (6 nedēļas obligāti izmantojamas pēc dzemdībām) un 2 nedēļu ilgu pilnībā apmaksātu atvaļinājumu bērna tēvam (paternitātes atvaļinājums), kā arī citus papildu grozījumus.

Vienošanās starp Padomi un Eiropas Parlamentu nebija iespējams panākt, un priekšlikums Padomē nav skatīts kopš 2012.gada. Itālijas prezidentūra 2014.gada septembrī rīkoja neformālu sanākumu ar Eiropas Parlamenta atbildīgo ziņotāju. Vienlaikus notika arī ministru diskusija Padomes 2014.gada 16.oktobra sanāksmē. Itālijas prezidentūra uzsver, ka ir iespējamas tālākas diskusijas starp Padomi un Eiropas Parlamentu, ja Eiropas Parlaments izrādīs skaidru elastību.

Padomes 2014.gada 11.decembra sanāksmē plānots pieņemt zināšanai Itālijas prezidentūras sniegto informāciju.

Latvijas nostāja:

Latvija pieņem zināšanai Itālijas prezidentūras sniegto informāciju. Latvija uzskata, ka ir būtiski veicināt darba apstākļu uzlabošanu darbiniecēm – grūtniecēm, sievietēm pēcdzemdību periodā, sievietēm, kas baro bērnu ar krūti. Latvija kopumā neiebilda pret Eiropas Komisijas sākotnējo priekšlikumu, tomēr Eiropas Parlamenta grozījumi Padomei kopumā nav pieņemami.

Latvijas nacionālā pozīcija Nr.2 (apstiprināta Ministru kabineta 2011.gada 14.jūnija sēdē) saskaņota ar Ārlietu ministriju, Tieslietu ministriju, Finanšu ministriju, Veselības ministriju un Ekonomikas ministriju. Notikušas konsultācijas ar Latvijas Darba devēju konfederāciju un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību.

6) Padomes secinājumu projekts „Dzimumu līdztiesība Eiropas Savienībā: turpmākā rīcība pēc 2015.gada. Novērtējums par 20 gados paveikto Pekinas Rīcības platformas īstenošanā”

1995.gadā Pekinā notika ANO Ceturtā pasaules sieviešu konference, kuras laikā tika pieņemta Pekinas Rīcības platforma. Dokumentā ir atspoguļots ANO dalībvalstu skatījums uz sievietes stāvokļa izmaiņām un situācijas uzlabošanu.

Itālijas prezidentūra, izvērtējot sasniegumus 20 gadu laikā pēc Pekinas rīcības platformas pieņemšanas, ir sagatavojusi secinājumu projektu, kas pamatā vērsts uz nākotnes izaicinājumiem un ES dalībvalstu un institūciju nepieciešamo rīcību visās Pekinas Rīcības platformas jomās ar mērķi uzlabot kopējo situāciju ES dzimumu līdztiesības jomā. Secinājumu projektā dalībvalstis tiek aicinātas īstenot apņemšanās, kas iekļautas Eiropas Dzimumu līdztiesības paktā 2011.-2020. atbalstīt Eiropas Komisiju, izstrādājot nākamo stratēģiju un programmu dzimumu līdztiesības jomā u.c. Vienlaikus Eiropas Komisija tiek aicināta izstrādāt jaunu dzimumu līdztiesības stratēģiju pēc 2015.gada, likt lielāku uzsvaru uz dzimumu līdztiesību „Eiropa 2020” stratēģijā, pieņemt ikgadēju ziņojumu par dzimumu līdztiesības attīstību un dzimumu līdztiesības integrētās pieejas iekļaušanu citās politikas jomās u.c.

Padomes 2014.gada 11.decembra sanāksmē plānota secinājumu pieņemšana.

Latvijas nostāja:

Latvija atbalsta secinājumu pieņemšanu, tādejādi uzsverot Pekinas Rīcības platformas īstenošanas un dzimumu līdztiesības integrētās pieejas nozīmi dažādu jomu politikās gan dalībvalstīs, gan ES kopumā. Latvija augstu vērtē līdz šim paveikto Rīcības platformas ieviešanu, uzsverot indikatoru nozīmi regulārai īstenoto politiku ietekmes novērtēšanai uz sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai.

Latvijas nacionālā pozīcija Nr.1 saskaņota ar Ārlietu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Kultūras ministriju, Tieslietu ministriju, Ekonomikas ministriju, Veselības ministriju, Aizsardzības ministriju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Iekšlietu ministriju, Finanšu ministriju, Zemkopības ministriju un Satiksmes ministriju. Notikušas konsultācijas ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīklu, resursu centru sievietēm „Marta” un Lauku sieviešu apvienību.

7) Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko īsteno Eiropas Kuģu savienības (EBU), Eiropas Kuģu šķiperu organizācijas (ESO) un Eiropas Transporta darbinieku federācijas (ETF) noslēgto Eiropas nolīgumu par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem iekšējo ūdensceļu transporta nozarē

Iekšējo ūdensceļu transporta nozares sociālie partneri ES – Eiropas Kuģu savienība, Eiropas Kuģu šķiperu organizācija un Eiropas Transporta darbinieku federācija - pēc savas iniciatīvas 2012.gada 15.februārī vienojās par nolīgumu par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem iekšējo ūdensceļu transporta nozarē. 2014.gada 7.jūlijā Eiropas Komisija publicēja priekšlikumu direktīvai par Nolīguma ieviešanu.

Priekšlikums attiecas uz mobiliem darba ņēmējiem, kas nodarbināti kā kuģa apkalpes locekļi (apkalpe) vai citā amatā (kuģa personāls) uz kuģa, kuru izmanto dalībvalsts teritorijā komerciālā iekšējo ūdensceļu transportā. Priekšlikums un Nolīgums paredz tikai minimālās prasības, ļaujot dalībvalstīm saglabāt vai ieviest noteikumus, kas ir labvēlīgāki attiecīgās nozares darbiniekiem, kā arī paredz to, ka dalībvalstīm ir jāgarantē jau sasniegtais darbinieku aizsardzības līmenis.

Padomes 2014.gada 11.decembra sanāksmē plānots panākt politisku vienošanos par priekšlikumu.

Latvijas nostāja:

Latvija var atbalstīt politisku vienošanos par priekšlikumu, ja to atbalsta dalībvalstu vairākums. Latvija atzinīgi vērtē sociālo partneru spēju vienoties par atsevišķiem darba un atpūtas laika regulēšanas jautājumiem, kas ir specifiski attiecīgajai nozarei, tādējādi stiprinot sociālo dialogu ES līmenī. Vienlaikus Latvija būtu vēlējusies, lai direktīvas tvērums būtu skaidrāks.

Latvijas nacionālā pozīcija Nr.2 saskaņota ar Ārlietu ministriju, Satiksmes ministriju un Zemkopības ministriju. Notikušas konsultācijas ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, Latvijas Ūdens transporta arodbiedrību federāciju, Latvijas Tirdzniecības flotes jūrnieku arodbiedrību un Latvijas Kuģu īpašnieku asociāciju.

8) Ieguldījums jauniešu nodarbinātībā: Jauniešu garantija, izglītība un prasmes:

a) Jauniešu garantijas ieviešana un Eiropas prakšu alianses ieguldījums

b) Rādītāju ietvars Jauniešu garantijas uzraudzībai

2014.gada 22.septembrī Nodarbinātības komiteja pieņēma rādītāju ietvaru Jauniešu garantijas uzraudzībai, kurā uzsver, ka tas ir būtisks solis, lai turpinātu izstrādāt uz pierādījumiem un datiem balstītu Jauniešu garantiju. Nodarbinātības komiteja uzsver, ka

- ietvars ir balstīts uz makroekonomiskiem, ieviešanas un izvērtējuma rādītājiem, lai novērtētu Jauniešu garantijas ietekmi uz jauniešu situāciju darba tirgū Eiropā;
- vācot datus, nākas saskarties ar tehniskām grūtībām un juridiskām problēmām;
- Nodarbinātības komitejas Indikatoru grupa 2014.gada 16.septembrī apstiprināja datu vākšanas izmēģinājuma projektu. Dalībvalstu iesaiste šajā projektā ir būtiska, lai nodrošinātu ikgadēju datu vākšanu.

Itālijas prezidentūra uzsver, ka, neraugoties uz situācijas uzlabošanu, jaunieši joprojām ir pakļauti salīdzinoši augstam bezdarba riskam. Līdz šim ir īstenotas vairākas iniciatīvas situācijas uzlabošanai, tostarp ieviesta Jauniešu garantija un paredzēts finansējums, uzsākta Eiropas prakšu alianses ieviešana u.c.

Padomes 2014.gada 11.decembra sanāksmē plānots pieņemt zināšanai Nodarbinātības komitejas sagatavoto viedokli, kā arī rīkot ministru diskusiju par šādiem jautājumiem:

- 1) Kādus pasākumus jūs paredzat, lai nodrošinātu maksimālu saskaņotību starp izglītību, apmācībām un nodarbinātību un nodrošinātu gludu pāreju no skolas un darbu?*
- 2) Kas ir bijuši visgrūtākie aspekti Jauniešu garantijas ieviešanā? Kādi ir paredzētie pasākumi, kad ir vājš darba tirgus?*
- 3) Vai jūs esat ieviesuši politikas un pasākumus, lai stiprinātu profesionālās izglītības un apmācību kvalitāti, pievilcību un atbilstību darba tirgum?*

Latvijas nostāja:

Latvija pieņem zināšanai Nodarbinātības komitejas sagatavoto viedokli. Latvijas viedoklis par Itālijas prezidentūras sagatavotajiem diskusiju jautājumiem:

- 1) Lai ikviena persona - gan jaunietis, gan citas mazaizsargātās grupas spētu dzīvot neatkarīgu dzīvi, tai ir nepieciešami pietiekami ienākumi, lai sevi uzturētu. Tādēļ nepieciešams nodrošināt iespēju ikvienai personai iekļauties darba tirgū. Priekšnosacījums nodarbinātībai ir kvalitatīva izglītība, kas ir atbilstoša personas ar spējām un vajadzībām. Izglītības pieejamība un kvalitāte ir cieši saistīta ar nodarbinātības iespējām nākotnē. Ir diezgan ticams, ka tieši izglītības trūkums būs par pamatu tam, ka persona nevar būt konkurētspējīga darba tirgū. Lai nodrošinātu veiksmīgu un efektīvu pāreju no izglītības sistēmas uz darba dzīvi, būtiski, lai darba tirgū nepastāvētu segmentācija un jauniešiem būtu iespējas saņemt kvalitatīvu darba piedāvājumu. Vienlaikus svarīga ir arī iegūtās izglītības vai apmācību kvalitāte, kas atbilst darba tirgus vajadzībām. ES un arī Latvijā pieaug pieprasījums pēc izglītotiem un kvalificētiem darbiniekiem. Skolu pabeigšanas rādītāji, īpaši pamatskolās, ir pamats jebkura cita izglītības līmeņa turpināšanai. Šim izglītības posmam ir jāvelta lielākā uzmanība, savlaicīgi piedāvājot un nodrošinot pakalpojumus tiem, kuriem ir

risks izkrist no šī izglītības līmeņa. Tomēr, apzinoties, ka ne visi jaunieši turpinās izglītību augstākā līmenī, jau zemākā izglītības līmenī jaunieši ir jāizglīto par situāciju un prasībām darba tirgū, darba likumdošanu un sociālās aizsardzības politikām, nodrošinot pēc iespējas gludāku un legālu ieeju darba tirgū. Šobrīd Latvijā aktuāls ir arī jautājums par prakšu kvalitāti izglītības sistēmā, kā arī efektīvas un ilgtspējīgas karjeras atbalsta sistēmas izveidi. Norit darbs pie šīs sistēmas veidošanas arī izglītības sistēmas ietvaros un papildus nodarbinātības dienesta sniegtajām konsultācijām. Turklāt turpinās arī darbs pie profesionālās izglītības sistēmas pilnveides, kā arī tiek pilnveidoti darba vietā balstītas izglītības elementi, koncentrējoties uz kvalitātes aspektiem. Latvija veiksmīgi turpina īstenot arī Jauniešu garantijas pasākumus.

- 2) Līdz šim sarežģītākais Jauniešu garantijas īstenošanā bija spēcīgas un efektīvas stratēģijas izstrāde, kas ar Jauniešu garantijas starpniecību sasniegtu lielāko daļu to jauniešu, kuri nav iekļāvušies izglītības vai nodarbinātības sistēmās. Tieši sadarbībā ar darba devējiem, kā arī partnerību attīstībā ar komersantiem un NVO sektoru tiek saskatīts ievērojams potenciāls. To mērķis ir sniegt pakalpojumus jauniešiem, kuri līdz šim nav nonākuši ne izglītības iestāžu, ne nodarbinātības vai sociālo dienestu uzmanības lokā.
- 3) Papildu iepriekš veiktajiem pasākumiem infrastruktūras un mācību procesa pilnveidē ar mērķi uzlabot profesionālās izglītības pievilcību. Vienlaikus notiek diskusijas ar sociālajiem partneriem, lai rastu sistēmiskāku pieeju profesionālās izglītības darba vidē veiktās apmācības komponentam. Plānoti grozījumi Profesionālās izglītības likumā, kas nodrošinās sistēmiskus risinājumus darba vidē balstītas apmācības īstenošanai. Ministru kabinets ir uzdevis izstrādāt priekšlikumus darba devēju motivācijas veicināšanai iesaistīties darba vidē īstenotas apmācības sniegšanā. Turpmāk plānotas arī diskusijas ar sociālajiem partneriem par priekšlikumiem, kas varētu ietvert zemāku minimālās algas apmēru un cita veida atbalstu tiem darba devējiem, kuri iesaistīti šādas apmācības sniegšanā, tādējādi mazinot papildus izmaksas.

9) Ikgadējais izaugsmes ziņojums (2015), Vienotais nodarbinātības ziņojums un Ziņojums par brīdinājuma mehānismu

2014.gada 28.novembrī Eiropas Komisija publicēja Ikgadējo izaugsmes ziņojumu, kurā tiek atzīts, ka Eiropas ekonomikas atveseļošanās ir bijusi lēnāka, nekā tika prognozēts. Ikgadējā izaugsmes ziņojumā Eiropas Komisija ierosina, ka ES ir jāīsteno integrēta pieeja ekonomikas politikai, kas balstās uz trim galvenajiem pīlāriem. Proti, veicināt investīcijas, paātrināt strukturālās reformas un īstenot atbildīgu, izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju. Kā prioritārs pasākums dalībvalstīm būtu jāatbalsta 315 miljardu *euro* investīciju plāns.

Vienlaikus tiek uzvērts, ka atkarībā no katras dalībvalsts situācijas būtu jānovērš elastīguma trūkums darba tirgos, kā arī jāsamazina augstais bezdarba līmenis, veicot pensiju reformas, modernizējot sociālās aizsardzības sistēmas, uzlabojot preču un pakalpojumu tirgu elastīgumu, pilnveidojot nosacījumus investīcijām, uzlabojot investīciju kvalitāti pētniecībā, inovācijā, izglītībā un apmācībā un nodrošinot valsts pārvaldes efektivitāti.

Padomes 2014.gada 11.decembra sanāksmē plānots uzklaut Eiropas Komisijas prezentāciju un rīkot ministru diskusiju par šādiem jautājumiem:

- 1) *Neskatoties uz dalībvalstu centieniem pēdējos gados, strukturālās reformas joprojām saglabā savu prioritāti, kā identificēts Ikgadējā izaugsmes ziņojumā. Kā jūs paredzat sinerģiju starp koordinētu investīciju palielinājumu, tostarp Investīciju plānu Eiropai, un strukturālajām reformām, kas jāīsteno dalībvalstīs, lai risinātu darba tirgus, pensiju un sociālās aizsardzības sistēmu izaicinājumus?*
- 2) *Vai Eiropas semestra procesa racionalizēšana sniedz pienesumu, ļaujot labāk koncentrēties uz „Eiropa 2020” stratēģijas mērķiem, lai sasniegtu labākus nodarbinātības un sociālās iekļaušanas rezultātus?*

- 3) *Vai šis Eiropas semestra racionalizētais process atbilst dalībvalstu iepriekš paustajām bažām. Vai jau 2015.gadā būtu jāievieš izmaiņas, vai ir nepieciešams ilgāks laiks, lai tām pielāgotos arī „Eiropa 2020” stratēģijas vidus termiņa pārskata un labākas ekonomiskās pārvaldības kontekstā?*

Latvijas nostāja:

Latvija pieņem zināšanai Eiropas Komisijas sniegto informāciju. Latvijas viedoklis par Itālijas prezidentūras sagatavotajiem diskusiju jautājumiem:

- 1) Pastiprināta uzmanība turpmāk ir jāpievērš ekonomiskās situācijas izvērtēšanai ES un pasākumiem izaugsmes veicināšanai. Ir būtiski, lai īstenotie pasākumi sniegtu pozitīvu pienesumu nodarbinātības un sociālās situācijas uzlabošanā un palīdzētu veikt pakāpeniskas reformas, lai padarītu sistēmas efektīvākas, uzrunājot tos izaicinājumus, ar kurām minētās sistēmas saskaras.
Ieguldījumi, īpaši MVU atbalstam, varētu risināt tādas darba tirgus izaicinājumus kā jaunu un kvalitatīvu darba vietu trūkums, tādējādi sekmējot nodarbinātības veicināšanu un darbaspēka piesaisti reģionos. Investīcijas un ekonomikas attīstība, palielinoties iedzīvotāju algām un nodarbinātībai, nākotnē veicinātu arī pozitīvu finansiālu ietekmi pensiju sistēmā, tās ilgtspēju un pensiju pietiekamību. Līdztekus ir jāapzinās, ka investīcijas ekonomikas attīstībā savu atdevi sniegs vidējā un ilgtermiņā, un neraugoties uz vispārējo pozitīvo ietekmi tautsaimniecības attīstībā, tās nevar atrisināt un neatrisinās visus sociālās jomas izaicinājumus.
- 2) Būtiska ir sadarbība starp Padomes komitejām (Ekonomikas un finanšu komiteja, Ekonomikas politikas komiteja, Nodarbinātības komiteja, Sociālās aizsardzības komiteja) un dalībvalstīm. Vienlaikus svarīgi ir nodrošināt pietiekamu laiku dalībvalstu diskusijām par valstu specifiskajām rekomendācijām, kas ļautu padarīt šo procesu efektīvāku.
- 3) Uzskatām, ka komiteju un dalībvalstu pieredze un skatījums par Eiropas semestra procesa pilnveidošanu, varētu sniegt papildus ieguldījumu EK priekšlikumu apspriešanā. Pozitīvu pienesumu racionalizētajā Eiropas semestra procesā varētu sniegt arī „Eiropa 2020” stratēģijas vidus termiņa pārskats un labāka ekonomiskā pārvaldība, tomēr, izmantojot šādu pieeju, vienlaikus būtu jāreķinās ar nepieciešamību īstenot nepieciešamās izmaiņas nedaudz vēlāk.

Nacionālo pozīciju par Ikgadējo izaugsmes ziņojumu sagatavos Ekonomikas ministrija pēc detalizētas tā izvērtēšanas.